

Մարտիոյը ներքին բերդից 1000 մեթրի չափ բարձր կը լինի, ի վաղուց կարելի էր սանդուխներով բարձրանալ, այժմ այդ ժայռից հանուած սանդուխներն բնութեան ազդեցութեան տակ քայքայուած են, որով անհնարին է վերին բերդը բարձրանալ:

Վերինը ներքնոյն արևելեան հիւսիսն է բարձրացած:

Հանդիպակաց լեռան կողերից կերևայ որ մի ընդարձակ տարածութիւն ունի, նման արտաքնոյն ժայռերով շրջապատուած է ետևն, իսկ ջրի կողմն բաց:

Այս տեղ հաստատուած էր հայկական մարանչոյ գունդն, որ կը պաշտպանէր Սղնախի ¹ մէջ գտնուած ժողովուրդը:

Գիտեմ, սակաւ ծանօթութեամբ չը պիտի կարողանամ հետաքրքիր բանասերներն զոհացնել, այլ մեր ուղին շարունակենք, թող նոքա փոքրով շատանան:

Բերդի ստորոտէն ուղղուեցանք ջրի ընթացքի հետ, երբեմն այս երբեմն այն ամէն, $\frac{3}{4}$ ժամ ճանապարհին վերան մեր ուղին երկուքի բաժանուեցաւ, մին ուղղուեցաւ Ալթուն կետուկով յարևելս ի կաղզուան, որ կը աւել 3 ժամ: Այս ճանապարհի և ջրի միջավայրը կայ Բախր կօլ (պղնձի լիճ) լճակն, որոյ համար կաւանդեն թէ շատ խոր է և թէ սորա մէջ թափուած են Սըղնախի (կապուտայ ներքին բերդը) մէջ գտնուած պաշարեալ հայոց ամեն պղնձեղէն և արծաթեղէն անօթներն, ոսկեղէն անօթներն ևս Ալթուն կետուկ (ոսկեա կիրճ) հորուած են:

---

1. Ժողովուրդն այժմ եւս Սղնախ կասէ, կը նշանակը թուրք քառով իրարու վրայ խտացած մարդեր: